

УДК 69.008.5:711.4

МАЛОПОВЕРХОВЕ ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО В УКРАЇНІ НА ОСНОВІ СТАНДАРТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Автор – Поліна Нечипоренко¹, студ. гр. ПЦБ-21-1мн
Наукові керівники – к. т. н., доц. каф. ЗБіКК Костянтин Шляхов²,
д. т. н., проф. каф. ЗБіКК Тетяна Нікіфорова³

¹polina.nechyporenko.ukr@gmail.com, ²6lyahov@i.ua,

³nikiforova.tetiana@pdaba.edu.ua

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

Однією з основних базових потреб людини є безпека існування, яка забезпечується житловими будинками, що захищають людину від негативних чинників зовнішнього середовища, надають можливість відпочинку, продовження роду, зайняття професійною діяльністю і тому подібне. Сьогодні тільки 56 % українських сімей мають власне житло.

Особливості розвитку житлобудівництва в Україні співпадають, в основному, із загальносвітовими тенденціями. Якщо для аграрної стадії (хвилі) розвитку людства характерне розселення в сільській місцевості і традиційний тип житла, для індустріальної стадії – урбанізація (від латин. Urbanus – міський), розвиток міст і мегаполісів, то для постіндустріальної стадії, в якій зараз знаходиться людство – субурбанізація і розвиток приміських територій (від латин. sub – «під», «біля» і urbanus – «міський»).

Статистика введення в експлуатацію житлових будівель в Україні за останні роки свідчить, що на сьогодні більше 60 % площі житла, що вводиться, складають малоповерхові індивідуальні будинки. Росте кількість людей, що мешкають в заміських індивідуальних житлових будинках, а також в котеджних селищах і комплексах котеджної забудови на приміських територіях. Експансія забудови до меж і у межах заповідних територій продовжує носити масовий характер.

Разом з цим в числі найбільш гострих екологічних проблем останніх десятиліть являється візуальне забруднення цінних ландшафтів, що виразилося в екологічно нерегламентованій забудові, у вторгненні в зони охорони пам'яток природи, історії і культури різного роду новобудов, переважно, приватних котеджів і дач. Відмічена проблема все більш набуває риси великомасштабного екологічно - культурного лиха.

У Україні формується система екологічного моніторингу історико-культурних і природних заповідників (ІКПЗ). ІКПЗ є центрами міжнародного і вітчизняного туризму. З розвитком культурно-пізнавального туризму комплекс історико-культурної і природної спадщини починає сприйматися як особливий і надзвичайно значимий соціально-

економічний ресурс для розвитку економіки в регіонах. Тому його втрата веде до фактичного знищення не лише території заповідника, але і районів, що оточують його.

На території Дніпровської області також знаходяться заповідні об'єкти і заповідники республіканського і регіонального значення (рис. 1.1). На сьогодні розвинена мережа з територій природно-заповідного фонду включає 122 об'єкти загальною площею 34 939 га, що складає 1,1 % загальної площі області [1; 2].

Рис. Заповідні території Дніпропетровської області [1]

Найуразливішою частиною ІКПЗ є ландшафт. У зв'язку з цим необхідно забезпечити дотримання візуальної недоторканості цінних ландшафтів за допомогою будівництва візуально-нейтральних малоповерхових житлових будинків для зон регульованої забудови історико-культурних заповідників. Такими можуть бути малоповерхові садибні житлові будівлі, що проектуються відповідно до стандартів сталого розвитку.

В Україні, окрім загальної нестачі житлового фонду, спостерігаються і інші проблеми в житловому секторі: відсутність архітектурно-конструктивних систем будівництва малоповерхового економічно доступного житла, низька енергоефективність житлових будівель.

Малоповерхові житлові будинки за багатьма показниками відповідають критеріям сталого розвитку. На конференціях «Стале

будівництво» (м. Тампа, США, 1994), «Будівництво і довкілля» (Париж, 1997) було визначене поняття «Стале будівництво – створення і відповідальна підтримка здорового штучного місця існування, ґрунтованого на ефективному використанні природних ресурсів і екологічних принципах» [3].

У рамках «сталого будівництва» в різних країнах з'явилися поняття «екопоселення», «екобудинки». Наприклад, з'явився термін «зелена будівля», що означає будівлю, яка вписується в довкілля і безпечно з нею взаємодіє. Екологічні вимоги зводяться до наступного: природна вентиляція; оптимальне використання денного світла; енергозбереження; сонцезахисту; використання сонячної енергії; повторне використання надлишків тепла; поліпшена ізоляція; використання місцевих поновлюваних матеріалів; мінімальне використання матеріалів, що не підлягають вторинному використанню; використання матеріалів зі зниженою емісією шкідливих речовин в довкілля.

Таким чином, нові суспільно-політичні і економічні реалії, а саме: житлова проблема, відсутність економічного при будівництві і експлуатації житла, субурбанізація і візуальне забруднення цінних ландшафтів, зростаюча інтенсивність природних і техногенних катастроф, вичерпання енергоресурсів вимагають створення інших умов місця існування людини. Саме малоповерхові житлові будинки є новим типом житла, що характеризується підвищеною живучістю, можливістю гармонізації з навколишнім ландшафтом та високою енергоефективністю.

Будівлю, територію, наслідки дії людини на довкілля сьогодні необхідно розглядати з позицій сталого розвитку, складовими якого є екологічні вимоги до об'єкту будівництва.

Список використаних джерел

1. Дудова А. Ф. Днепропетровщина заповедная [Електронний ресурс]: Класна оцінка. *Освітній портал*. Електрон. дан. Дніпропетровськ, 2015. URL: <http://klasnaocinka.com.ua/ru/article/dnepropetrovshchina-zapovednaya.html>.
2. Экологи настаивают на защите крупнейшего заповедника Днепропетровской области [Электронный ресурс]: Днепродзержинская общественная экологическая организация. *Голос природы*. Электрон. дан. Дніпропетровськ, 2015. URL: <http://voice.dp.ua/ru/article/sobytiya/158.htm>.
3. Emmanuel Carcano Batir ecologique, chronique d'une construction en bois. Emmanuel Carcano. *Terre Vivante*, 2007. Pp. 54–55.